

MALAJIZIJOJE DEMONSTRUOJA PRIEŠ JAV

GINČAI KONGRESE DĖL JAV GINKLŲ PARDAVIMO ATSLIKUSIEM KRAŠTAM

P. Amerikos kraštai rimtai ginkluojasi

WASHINGTONAS. — Senato ir Atstovų Rūmų konferencijoje, kurs svarstoma Amerikos karinė parama atsilikusiems kraštams, negalima priėti sprendimo. Senatas siūlo suvaržyti kariniams reikalams duodamas paskolas. Čia daug veikia senato užsienio reikalų komiteto pirmininkas, senatorius Fulbrightas, kuris tvirtina, kad jei valstybė negali gauti kreditų įprastu komerciniu keliu, tai reikšia ji negali pirkti modernių naikintuvų ar kitų brangių ginklų. Tokiems kraštams parama teikdavo gynybos departamentas, užmokėdamas 25% ginklų kainos.

Kongresas jau sumažino net 15% karinę paramą paskolų formoje Pietų Amerikos kraštams. Nors Pietų Amerikoje rimto karo nebuvo jau 50 metų, didesnės karo grėsmės irgi nesimato, tačiau daug valstybių rimtai ginkluojasi. Sakoma, kad greitieji lėktuvai ir modernūs tankai P. Amerikai daugiau reikalingi kariniams paradams, nes patirtis parodė, kaip neseniai Bolivijoje, kad svarbiausias ginklas kovose su komunistais partizanais yra šautuvai, kulkosvaidžiai, granatos, žvalgybos lėktuvai ir helikopteriai.

Prancūzai Brazilijoje

Praėjusią savaitę Brazilijoje lankėsi du Prancūzijos generolai aptarti su Brazilijos vyriausybe Prancūzijos Mirage lėktuvų fabriko statymą Brazilijoje. Argentinos prezidentas tariasi su prancūzais dėl ginklų tankų AMX statymą Argentinoje. Peru jau pirko Prancūzijoje 12 Mirage lėktuvų ir galvoja įsirengti karo laivų statyklą.

Amerikos vyriausybė nepirtaria tokiam pinigų mėtymui, tačiau kai Amerika atsisakė parduoti Čilei supersoninių lėktuvų, tai Čile jį nusipirko Britanijoje, gaudama 21 Hawker-Hunter lėktuvus.

Senatas spaudžia vyriausybę ginklų atsilikusiems kraštams neparduoti, tačiau vyriausybė mato, kad negaudami ginklų Amerikoje, tie kraštai gauna jų kitur. Valstybės departamentas naudoja ginklų prekybą ir politinės Amerikos įtakos išlaikymui, nes patirtis parodė, kad sovietai siekia kuo plačiau dailinti savo ginklus, kartu siųsdami savo technikus, karininkus ir agitatorius.

Sovietų amnestija mažai ką paliečia

MASKVA. — Sovietų Sąjungos vyriausybė paskelbė revoliucijos šventės proga amnestiją kaliniams, tačiau ji yra labai ribota. Ji palies kalinius, kurie atlieka dviejų metų kalėjimo bausmes ir kai kuriuose nusikaltimuose — penkių metų.

„Izvestijos“ pirmame puslapyje yra surašytos nusikaltimo rūšys, kurių amnestija nepalies. Iš to sąrašo galima matyti, kokius nusikaltimus valdžia laiko sunkiausiais.

Amnestija nepaliesia kyšininkų, grupių, kurios ardo taiką, valstybės turto grobimo (pakartotinu atveju), ginklų ar sprogmenų pavogimo, bandymo nužudyti policininką, apgalvotos žmogžudystės, narkotikų platinimo ir jaunuolių įtraukimo į nusikaltimus. Amnestija neliečia visų tų, kurių bausmės yra didesnės, negu penki metai.

IŠ VISO PASAULIO

EVANSTONAS. — Jau kelios dienos šiame Čikagos priemiestyje policija turi vargo su šimtais jaunų chuliganų, kurie mėto į pravažiuojančius automobilius ir į policiją akmenis. Policija suėmė keliolika jaunų negrų.

LONDONAS. — Britanijos užsienio reikalų ministeris vienoje puotoje puolė ten pat sėdėjusį laikraščio leidėją lordą Thomsoną, kurio spaudoje daug rašoma apie britų šnipus. Vėliau ministeris Brownas pareiškė, kad Britanijos spauda yra prostitutiška.

MASKVA. — Sovietai vieną savo erdvėlaivį instrumentų pagelba sugrąžino į žemę. Jis minkštai nusileido Sovietų Sąjungoje. Spėjama, kad šiomis dienomis įvyks ir daugiau sovietų erdvės bandymų. Sovietai prašė Indijos pagalbos, jei kartais erdvėlaiviu tektų nusileisti Indijoje.

MIAMI BEACH. — Floridoje viena mažametė mergaitė buvo nušauta, kai ji ėjo nuo durų iki durų, rinkdama „treats“. Vienas jaunuolis buvo fajerverkų užmuštas, vienas sužeistas šiaurinėje Karolinoje. New York'e ta proga apie 600 jaunuolių susumušė su policija. Missouri universiteto studentai padarė nemažai žalos pastatams, kai jie Halloween proga norėjo pulti merginų miegamuosius ir buvo policijos sulaukyti.

SOUTHAMPTONAS. — Britanija atsisveikino su laivu „Queen Mary“, kuris išplaukė į Long Beach, Kalifornija. Čia jis bus paverstas muziejumi ir viešbutiu.

BANGKOKAS. — Į Tailandiją atvyko, pakeliui į Kambodiją, ponis Jacqueline Kennedy. Ją palydi buvęs britų ambasadorius Washington'e, lordas Harlech.

BIRMINGHAMAS. — Šiame didžiausiam Alabamos mieste per 100 metų nebuvo respublikono mero. Dabar išrinktas respublikonas George Seibels, 54 metų.

Nebeliaika laiko agituoti žmonėse

MASKVA. — Kremliaus vadai ir planuotojai vis dar neišsprendžia naujos penkių darbų dienų savaitės problemų. Ypač susirūpinę politiniai agitatoriai, kurie anksčiau galėdavo įmonėse per pietų pertrauką sakyti politinius pamokslus. Dabar pertraukos sumažintos 10 minučių, todėl nebėra laiko agitacijai.

Valdžia siūnčia specialias grupes įmones, kur įvairūs ekspertai bando išaiškinti, kaip dabar darbininkas praleis tokią gausybę laisvo laiko — net dvi dienas. Pravdoje aiškinama, kad darbininkai dabar galės skirti daugiau dėmesio politiniam veikimui, kultūrai ir mokslui. Stebėtojai abejoja, ar darbininkai laisvą dieną taip ir praleis. Fabrikuose jie buvo priversti klausyti politikų kalbų, tačiau iš namų juos bus sunku išvilioti.

Partija įsakė agitatoriams miestuose organizuoti politinę veiklą gyvenamuose rajonuose. Ukrainos Zaporoznėj įsteigiama 200 „agitacijos punktų“, kur 600 agitatorių trukdys žmonėms išlėsti ir džiaugtis laisva diena.

Gen. Van Thieu, prisaiškintas Vietnamo prezidento pareigoms, nušluostė prakaitą ir naujai išrinktam parlamentui paskelbė, kad paleista 10 generolų komisija, du metus valdžiusi kraštą, pravedusi rinkimus ir krašto valdymą perdavusi krašto gyventojų rinkimams atstovams.

ATSTOVŲ RŪMAI NUTARĖ NEPIRKTI IŠ EGIPTO IR SUDANO MEDVILNĖS

Vyriausybė prašė nesuvaržyti jos rankų

WASHINGTONAS. — Atstovų Rūmai, prieš vyriausybės pageidavimus, nubalsavo 274 balsais prieš 64 balsus sumažinti medvilnės importą iš Egipto. Kai kurie atstovai balsuodami už tą suvaržymą norėjo padėti pietinių valstijų medvilnės augintojams, kiti siekė atkeršyti Egiptui už diplomatinį santykių su Amerika nutraukimą. Dabar šis įstatymas eis į Senatą, kur, vyriausybė tikisi, jis bus palaidotas žemės ūkio komitete.

Vyriausybė priešinosi šiam įstatymui, nes jis gali dar padidinti įtampą Viduriniuose Rytuose ir suvaržyti prezidento rankas kalbant su Egiptu. Anksčiau panašūs prekybos suvaržymai, paprastai prezidento galėdavo būti apeinami, jei jo manymu, to reikalauja valstybės interesai. Siekdami šito išvengti, atstovai specialiai atmetė papildymą, kuris prezidentui būtų davęs teisę pasielgti pagal reikalą.

Paskutiniu metu Egiptas parduodavo Amerikos medžiagų įmonėms apie 56,000 ritimų specialios ilgaplaukės medvilnės per metus. Dabartinis įstatymas panaikina importą iš tokių kraštų, kurie nutraukia su Amerika diplomatinis ryšius. Tas palies ir Sudaną, iš kur Amerika pirkdavo apie 400 ritimų medvilnės per metus. Daugiausia medvilnės Amerika perka iš Peru.

Šis įstatymas įgalins Amerikos ūkininkus Texas, New Mexico, Arizonos, ir Kalifornijos valstijose padvigubinti savo medvilnės gamybą.

be laisvo laiko — net dvi dienas. Pravdoje aiškinama, kad darbininkai dabar galės skirti daugiau dėmesio politiniam veikimui, kultūrai ir mokslui. Stebėtojai abejoja, ar darbininkai laisvą dieną taip ir praleis. Fabrikuose jie buvo priversti klausyti politikų kalbų, tačiau iš namų juos bus sunku išvilioti. Partija įsakė agitatoriams miestuose organizuoti politinę veiklą gyvenamuose rajonuose. Ukrainos Zaporoznėj įsteigiama 200 „agitacijos punktų“, kur 600 agitatorių trukdys žmonėms išlėsti ir džiaugtis laisva diena.

Sugavo plėšikus Gargano ir Daniels

LA PORTE. — Indianoj policija apsupo vieną Fish Lake vasarnamį ir ten rado du paieškomus plėšikus, kurie neseniai apipiešdami Northlake banką, nušovė du policininkus.

Policija, aiškindama nusikaltimą, atvyko į plėšikų gyvenamą vietą Bellwood, Ill. Čia gyveno Gargano, Daniels ir trečias, prie banko susišaudyme persiūtas plėšikas. Bute nieko nerasta. Gyventojai buvo išvykę prieš kelias valandas. Bute buvo rasta keletą šviežių kraujai suteptų paklodžių. Tas policijai patvirtino žinią, kad vienas pabėgęs plėšikas buvo sužeistas. Toliau policininkai, tardydami ir klausinėdami, sužinojo, kad Gargano mylėjo irgi pradingo iš savo buto Čikagos šiaurinėje dalyje. Tai buvo šokėja Mary Cook. Gargano sesuo, gyvenusi Bolinbrook, irgi dingo iš savo namo.

Policija patyrė O'Hare aerodrome, kad moteris, kurios aprašymas atitiko Gargano seserį, išsinuomavo naują Plymouth automobilį.

Beklausinėdami FBI agentai sužinojo, kad Gargano senelis kadaise turėjo apleistą vasarnamį prie Upper Fish Lake, Indianoj. Ten nulykė agentai pamatė tarp krūmų paslėptą balta Plymouth, kuris buvo išnuomotas O'Hare aerodrome. Namas tuoj buvo apsuptas ir jame buvo rasti plėšikai.

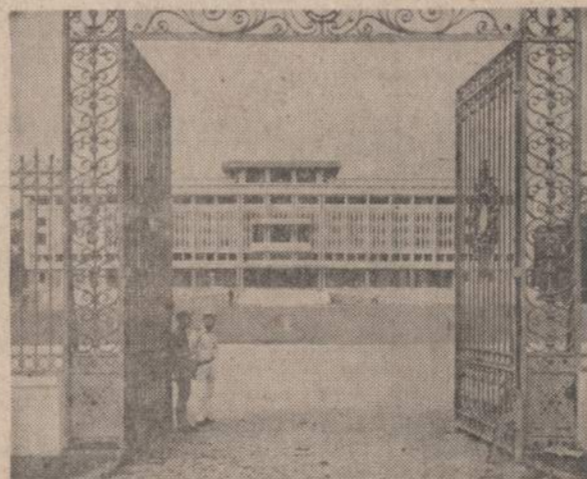
Kartu plėšikais buvo ir dvi moterys, — viena Gargano sesuo, o kita „strip-tease“ šokėja iš Čikagos.

Plėšikai nespriešino suimami, nors po jų šienikais buvo užtaisyti ginklai. Policija sako, kad Gargano buvo tiek nusilpęs nuo savo prie Northlake banko gautų žaizdų, kad jis nebegalėjo išlipti iš lovos. Jo dešinys petys turėjo 8 šratų žaizdas, jis neteko daug kraujo ir už kelių dienų būtų miręs be medicinos pagalbos.

Name buvo rasta dalis — virš 34,000 dol. iš pagrobtų 80,000 dol.

Per Halloween vakarą žuvo 11 vaikų. Devyni jų buvo užmušti automobiliu, vienas Floridoje nušautas, vienas nudurtas peiliu, dviem vaikams susiginėjus dėl maisto saldainių.

Izraelio premjeras pareiškė pasirošęs susitikti su Jordano karalium derėtis dėl taikos.

Vietnamo prezidento Thieu inauguracijos dieną komunistai minosvaidžiais apšaudė nepriklausomybės rūmus, matomus paveiksle. Inauguracijos iškilmas kelioms valandoms buvo sutrukdytas, bet naujas prezidentas buvo prisaiškintas ir tuojau pradėjo eiti pareigas.

VICEPREZIDENTĄ HUMPHREY SUTIKO PIKTOS MALAJŲ DEMONSTRACIJOS

KUALA LUMPUR. — JAV viceprezidentas Humphrey atvyko iš Pietų Vietnamo, kur jis atstovavo Amerikos vyriausybei naujojo P. Vietnamo prezidento Thieu inauguracijoje, į Malaiziją. Čia jį pasitiko vyriausybės nariai ir policija, nes daugelyje Malaizijos miestų įvyko prieš Ameriką nukreiptų demonstracijų. Penang mieste demonstracijoje buvo sudeginta viceprezidento iškamša. Malaizijos gyventojai, patys matę savo akimis vidaus karo su komunizmu padarinius, nebeturi įsivelti į karą Vietname. Malaizijoje sklinda pažiūra, kad Amerika nori gauti iš Malaizijos kariuomenės Vietnamo karui.

„Žygiai“ Vašingtone nemažai kainavo

WASHINGTONAS. — Didžiosios spalio 21 d. demonstracijos prie Pentagono sukėlė komunistų spaudoje įvairių komentarų. Straipsnių autoriai daugiausia rašo apie policijos ir kareivių brutalumą. Vienas Washington Free Press straipsnis palygina protesto dalyvius su žyda, kurie nekalti, nesigindami buvo nacių žudomi, bado mirė durtuvais ir spardomi. Kitame rašinyje sakoma, kad du demonstrantai buvę įvilkti į Pentagono rūmus ir ten nužudyti. Tiesa buvo visai kita. Darbininkai turėjo pavartoti karštus garus nuimti įvairius užrašus, paliktus ant Pentagono laiptų ant sienų ir šaligatvių. Visi valymo darbai kainavo 12,000 dolerių. Washingtono Mall buvo rasta daug šiukšlių, jų tarpe nemažai moteriškų kelnaičių ir staničelių. Čia, mat, įvyko protesto „budėjimas už taiką“.

Pentagonas sumokėjo 150 tūkstančių dolerių už karinės policijos atvežimą į Washingtoną. Teisingumo departamentas sumokėjo 190,000 dol. už viršvalandžius maršalams, o District of Columbia administracija sumokėjo 178,000 už viršvalandžius policininkams ir laikinai kalėjimo prižiūrėtojams Occoquan vietovėje. Suimta buvo 68 asmenys. Dauguma jų buvo paleisti, išskyrus du tuzinus vadu. Sužeistų buvo 47 asmenys, jų tarpe 24 demonstrantai. Rimiausias sužeidimas buvo nulaužtas rankos kaulas. Pentagone buvo išmušti trys langai. Per vieną buvo įmesta tuščia vyno bonka.

Gavęs vizą žydas pradėjo pasakoti

VARSUVA. — Vienas Lenkijos žydas, gavęs vizą išrautuoti į Izraelį, sukviėtė u sienio spaudos atstovus ir jiems papasakojo, kaip buvo suimta jo sekretorė Nina Karsow.

Pasakotąjas Szymon Szechter yra beveik aklas, todėl jo sekretorė jani buvo labai svarbi. Ją policija sugavo su straipsniais ir dokumentais, kuriuos ji pausdirdavusi užsienio spaudoje. Teismas ją nubaudė trim metais kalėjimo už priešvalstybinę veiklą.

Nina Karsow, irgi žydė, užaugo be tėvų, kurie ją išmetė iš traukinio dar nacių okupacijos laikais. Traukinys važiuojo į Treblinkos lagerį. Nina surado ir užaugo lenkai.

Szechteris papasakojo, kad jo sekretorė kalėjime gulė ant cementinių grindų. Jai neleidžiama nusėti antklodžių. Jos cėlės langas uždarytas ir celėje yra tamsu. Jai negalima gauti aiškių ar knygų.

Nusikaltimai, kuriuos 27 metų žydatė menamai papildė, buvo „degeneratis“ kuriame ji neigiamai pasisako prieš komunizmą ir rastas dviejų lenkų parašytas manifestas, kuriame jie — abu Varšuvos universiteto profesoriai Jacek Kuron ir Karol Modzelewski — ragina lenkus naversti komunistų reimą. Jie irgi sėdi kalėjime nuo 1965 metų.

žudymų, ypač tose vietovėse, kur politinės pažiūros yra pačialinūs tarp kelių partijų.

Vyriausybė bijo, kad iki rinkimų dienos įvyks dar daug nu-

ALFONSAS NAKAS

DETROITO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖJE

Puikiausia lietuvių parodėlė Northlande

Northland Shopping Centre yra nežinau kelintas Amerikos stebuklas. Su J. L. Hudson universale prekyvietė pagrinda yra apsiatę kelias šimtas mažesnių prekyviečių, kuriose galima gauti visko, ko moderniam pasaulyje, turtingiausia krašte žmogui yra reikalinga. Tame prekybos kvartale apskritus metus gėlės ir medžiai žydi, jei ne kvapiais natūraliais žiedais, tai elektros lemputėm sužibę. Northlande apsipirkdami žmonės nepavargsta. Priešingai — pasiilgi, nes žiedais skęstančiose alėjose, aplink gailius fontanus, prie mįslingų modernių skulptūrų, visur yra suolai polsiui ir apsigalvojimui, kur atsipūtes toliau nori eiti.

Northlands Detroito šiurėje atsirado prieš gerą dešimtmetį, ar tužina metų. Po jo įsteigė Eastlandas ir Westlandas, bet Northlands vistiek liko pačiu svarbiausiu. Nėra lietuvių, Detroito metropolijai gyvenančio, kuris nežinotų "Northland" ir kuris čia "nešapintų".

Ilgiau prie paties Northlando sustojau, kad skaitytojas jaustų, kokiam žmogui skruzdėlyne ta lietuviška parodėlė buvo.

O dabar — prie paties reikalo. Lietuviai, kartu su keliomis tautybėmis, antrą kartą pamėčiui, š. m. spalio 23-28 dienomis buvo pakviesti parodyti savo tautinį meną Northlando paviljone, vadinamam Special Events Building. Kadangi pernai mūsiškių tas pasirodymas sulaukė daug publikos dėmesio, tai ne prašant šimet buvo duota dvigubai daugiau vietos, taip, kad lietuvių patalpa buvo apie 25 pėdų ilgio ir apie 8-10 pėdų pločio.

Visos trys sienos buvo išskotos raštuotomis, baltomis ir gelšvomis lininėmis marškomis, staldengėmis. Ant jų kabėjo keletas paveikslų: A. Tamošaičio, A. Rūkštelės, P. Rimšos "Artojas", Jurgio Baublio reproduktas medyje). pora man nežinomų dailininkų labai įdomių Vilniaus vaizdų raižiniai medyje ir t. t.

Bent dviejose vietose ant stalių buvo išdėstyti nepaprasto grožio velykaičiai-margučiai. Gintaro išdirbinių, nuo karolių ir apyrankių iki mažų sagių, suskaičiau arti 40. J. Baublio išdrožinėtas kopytkryžis, paverstas staline lempa, o jo papėdėje pasodintas to paties autoriaus rūpintojėlis, Felikso Blauzdžio paskolintas "Palangos Juzė" — kriaučiukas su skripka ir žirkėmis, kojų ant didelės klumpės, tartum laivo, uždėjęs, nors varčiai ar dešimties inčų augščio, traukė publikos akį, kaip magnetas. Kelios dešimtys lietuviškų knygų apie meną, vaikų literatūros pavyzdžių, Manyland leidyklos romanai ir pasakos angliškai, lietuviškos muzikos ir dailiojo žodžio patefono plokštelės buvo išdėstytos ant stalo.

Jau į paviljoną įeinant, dar lietuvių skyriaus nepasiekus, stovėjo ana išdidi suvalkietiškas rūbais apdėgta lėlė, kurią neseniai matėme Anastazijos Tamošaitienės kūrinių parodoje Detroito universitete. Dabar ta žavinga suvalkietė — Valentinos Černiausienės nuosavybė. O pačiame lietuvių skyriuje buvo kita panaši lėlė, apdėgta vilniečių kostiumu — Reginos Marčiukaičytės nuosavybė. Tai irgi A. Tamošaitienės darbas.

Lietuvių skyriaus centre stovėjo tamsiai žalia, dirbtinė Kaldė eglutė, išpuošta lietuviškais šiaudinukais-kankorėžiais, žvaigždėmis, varpeliais. Tai garsiosios mūsų liaudies meno dailininkės Ursulės Astrenės iš Grand Rapids kūrinių. Mačiau didelį sarašą pavardžių žmonių, kurie labai nori tų šiaudinukų įsigyti. Nors parodos budėtojos jiems aiškino, kad vargu ar dailininkė užsakymus priims, bet jie vistiek paliko savo adresu, prašydami pranešti. Beveik vi-

si jie kitataučiai, lietuviškų šiaudinukų grožio pritrenkti. Gaila, kad eglutė buvo netikra. O tai būtų buvęs dar didesnis efektas.

Be lietuvių, ten buvo sekantieji skyriniai: Meksikos (mūsų kaimynystė, beveik neturėjęs lankytojų, bent kai aš ten buvau), Armenijos, Škotijos, Ukrainos, Indijos, Skandinavų (bent per dvi vietas), Prancūzijos, Afrikos, Lenkijos, Kinijos, Vengrijos, Šiaurės Amerikos indėnų ir Japonijos. (Raušau valstybių, ne tautų vardais, nes taip prie kiekvieno paviljono buvo paskelbta). Turėčiau ir apie kitų skyrius šį tą pasakyti, bet šio straipsnio apimtis to nebeleidžia.

Kodėl tas tautybių pasirodymas dabar, nei šokių nei tokiu laiku? Ogi todėl, kad šiuo metu Jungt. Tautos švenčia dvidešimt ketintą gimtadienį ir ta proga tautybių pasirodymus skatina bei globoja. Mums, vieniems iš labiausia nuskriaustų, tos Jungtinės Tautos nieko gero nereikiška, bet šiuo atveju jų paslauga pasinaudoti buvo tikrai ne pro šalį.

Būtina pažymėti, kad panašūs tautybių pasirodymai iki šiol būdavo pravedami Tarptautiniam Institute. Tikrumoje, kažkokia tarptautinė mugė ten vyksta ir šiuo metu ir, girdėjau, ten esą keletas J. Baublio eksponatų. Bet, gerbiamieji, ne iš tolo negalima lyginti pasirodymų Tarptautiniam Institute su pasirodymais Northlande. Tai dėl publikos gausumo ir įvairovės. Tarptaut. Institute aplanko dešimtį kartų mažiau žmonių, ir tai vis ta pati — sveiktinčių — publika. Northlando gi publika labai įvairi, tad su mūsų tautos menu ir Lietuvos vardu yra supažindinama visų klasių amerikiečiai.

Pabaigai pasakysiu, kam ypatingai turime būti dėkingi, kad ši parodėlė buvo surengta. Pati didžiausia kaltininkė, pagrindinė parodos organizatorė, kaip ir pernai, buvo čia gimusi mūsų veikėja, Stasė Mameniškytė-Hotra. Jos artimiausi padėjėjai: Nijolė Mikšytė-Ward, Antanas Mameniškis ir Walter Hotra. Ekspонатų paskolintojai: Birutė Dambrašenė, Antanina Jonynienė, Petronėlė Pajaujienė, Valentina Hotraitė, Nijolė

Tarptautinėje dailės parodoje, lietuvių skyriuje Northlande, Detroito, iš kairės į dešinę: LB Detroito apyl. v-bos pirm. J. Urbonas, lietuvių skyriaus organizatorė Stasė Hotra, Julija Belickienė, Paulina Belickienė, Valentina Hotraitė, Gražina Urbonienė, Gražina Petruskaitė ir žurn. Vladas Selonis. Tarp J. Urbono ir St. Hotrienės matosi lėlė tautiniais drabužiais — "vilniečių", toliau į dešinę — lietuviška Kaldė eglutė ir P. Rimšos "Artojas" tautinių staltiesių fone.

Mikšytė, Eugenija Bulotienė, Vincenta Marozienė, Stasė Urbonienė, Gražina Urbonienė, Marija Sims, Zuzana Arlauskaitė-Mikšienė, J. Baublys, F. Blaudzys, Audronė Tamulionytė, Jurgis Šembergas, nuostabiąjį menininkė Ursulė Astrienė ir Regina Marčiukaičytė.

Parodėlę įrengiant, ir jos apžiūrėjimo metu daug talkino Lietuvos vyčių 79 kuopos, A. L. R. K. sąjungos 54 kuopos, Studentų sąjungos, Skautų sąjungos bei Auksinio amžiaus klubo narės, o taipgi eilė pavienių tautiečių. Ponia S. Hotrienė visoms talkininkėms ir visiems talkininkams yra giliai dėkinga. Ji viliasi, kad ateinančiais metais galėsime surengti dar gražesnę, lietuvius reprezentuojančią, parodą.

Buvo susirinkę balfininkai

Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo direktorių bei atstovų suvažiavimas įvyko spalio 28 dieną Lietuvių namuose. Nepaprastai vertindamas Balfo veiklą, buvau pasiryžęs dieną ten praleisti ir parašyti suvažiavimo eigos platų reportażą. Deja, nepaprastos svarbos asmeniškai reikalai mane buvo visai dienai išinę iš miesto ir grįžau tik pavakary, posėdžiams pasibaigus. Vėliau, vakare, iš suvažiavusių Balfo darbuotojų, iš tolo mačiau kun. Lionginą Jankų, o su senu geru pažįstamu Valerijonu Šim-

kumi turėjau progą dar keletu žodžių persimesti. Manau, kad ir be manęs Naujienose kas nors iš dienraščio bendradarbių šį suvažiavimą plačiau aprašys.

Suvaicino "Pinigėlius"

Dramos mėgėjų sambūris, minėdama savo režisierės Zuzanos Arlauskaitės šešių dešimčių sceninio darbo metų sukaktį, spalio 28 dieną Lietuvių namuose suvaicino S. Čiurlionienės "Pinigėlius". Už kelių dienų duosiu platesnę šio vaidinimo recenziją.

LB rūpinasi nepriklausomybės minėjimu

LB Detroito apyl. v-bos pirm. J. Urbonas prašo paskelbti, kad lapkričio 5 d. 12 val. Lietuvių namuose yra šaukiamas visuomenininkų bei spaudos atstovų susirinkimas, tikslo apkalbėti būsimąjį sukaktvinį penkiasdešimtąjį Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimą. Visi, kas jaučiasi galį suo ar tuo prie minėjimo prisidėti, ar bent norį apie minėjimo organizavimą žinoti, prasomi susirinkime dalyvauti. Atskiri kvietimai paštu niekam nebus siuntinėjami.

Šį šeštadienį — Lietuvių namuose

Trumpai dar primenu, kad D. Mongirdaitės, A. Grigo, D. Lapinsko ir V. Petravičiaus vakaras Lietuvių namuose yra šį še-

stadienį, lapkričio 4 d. Du iškilūs solistai-vokalistai, genialus kompozitorius - talentingas dirigentas — idealus akompaniatorius, geriausias mūsų grafikas Amerikoje, Taigi, susitikimas su ke turiais menininkais iš karto.

Programos pradžia — 7 val. Staliukų neužsisakę gali drąsiai važiuoti į Lietuvių namus. Vietos bus visiems. Vakaro rengėjai — Darlaus-Girėno klubas.

Dalyvaukime Dagio-Pautieniaus-Smalinskienės parodoje

Kadangi ateinančią savaitę rašyti nesu numatęs, tai iš anksto įspėju, kad čia jau minėta skulptoriaus Dagio kūrinių paroda, rengiama kartu su dailininkais Juozu Pautienium ir Stase Smalinskiene, bus atidaryta sekmadienį, lapkričio 12 d. 12 val. Lietuvių namuose. Laukiama daug publikos.

ALGIRDAS BUDRECKAS

Kultūros Kongreso belaukiat

Esame Kultūros Kongreso kultūrinius pasireiškimus. Tad išvakarėse, todėl ir norisi nors labai svarbu, kad per šį Kultū-trumpai pasisakyti, priminti ros Kongresą būtų surengtos ir kai ko iš jo pageidauti. Jau paskaitos, meno parodos, koncertas pavadinimas nusako, kad certai, vaidinimai ir pan. Tuo Kultūros Kongresas paties būdu galėsime pasidžiaugti su-klausimus, susijusius su kultū-vo atliekais darbais, laimėji-ra ir, žinoma, tik lietuvių, tai maais, o tuo pačiu nejučiom yra mūsų tautinė kultūra. Tautinė kultūra yra svarbus lietu-vybės akstinas, nes per ją mes galime išlikti lietuvišais. Taigi, tai yra viena iš svarbiausių mūsų tautos išlikimo pagrindi-ty. Todėl lietuviams išvijo-je labai svarbu puoselėti savo tautinę kultūrą. Be to, priva-lome stengtis visokeriopai brandinti ir perduoti mūsų tautinę kultūrą jaunajai kar-tai, nes tik per ją mes galėsi-me išlaikyti ir turėti lietuviš-ką susipratęs jaunimą.

Kultūros Kongrese paskai-tos ir parodėkima privalo būti suprantami visiems kongreso dalyviams, o ne pavieniems kultūrininkams ar šios srities žinovams. Kultūros Kongresas yra mūsų tautinės kultūros manifestacija, todėl jis priva-lo būti pravesias taip, kad vi-si jo dalyviai galėtų jį sekti, gerėti. Šis susauktas Kongre-sas yra lyg iškelėjas mūsų ak-tualių ir rūpimų lietuviškų reikalų, judintojas mūsų lietu-viškų problemų, siūlytojas bei nurodytojas kaip jas įgyvendinti ir t. t. Todėl prasoma, pa-teikiant pranešimus, konkre-tizuoti, kad neįvyktų taip, kaip atsitiko Jaunimo Kongreso už-darymo metu, kurio bus skaito-ma paskaita. Kuriuos daugu-nas kongreso dalyvių negalė-jo suprasti.

Tad siam Kultūros Kongre-sui linkėtina, kad skaitomos paskaitos būtų visų suprastos, o padarytos išvedos visiems aiškios.

MOVING PERKRAUSTYMAS
APDRAUSTAS IS TOLI IR ARTI
 (Nauji dideli traukai - Daugiasluksni traukai) MAS
 Tegu metu patalpinimas - Pigus k-sudielgias patalpinimas
JUOZAS NAUJOKAITIS
 2022 N. 69 St. Chicago 36 N. Tol. W. 5-9209

Padidintas dividendas ant visų taupymo saskaitų

4 3/4% on savings accounts
5 1/4% on investment bonus

NUO SAUSIO 1 D., 1967
 Skaitytojai apdraustos iki \$15,000.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
 4071 ARCHER AVE., CHICAGO, ILLINOIS 60632

MARQUETTE PARK - AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINEJE
80 MILJONŲ PERSOKUSI BENDROVE

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL. 60636 GR 6-7575

4 3/4% METAMS VISUOSE TAUPOMO SKYRIUOSE

CHICAGO SAVINGS AND LOAN BENDROVE, viena tarp žymesniųjų krašto finansinių įstaigų, aptarnauja šios apylinkės gyven-tojus pavyzdinai, saugiai ir pelningai jau virš 43 metų, visada prisilaikydama saugumo ir išmokėdama, palyginamai, aukštą dividendą. Per paskutinius 10 metų Chicago Savings išmokojo savo taupytojams virš 14 milijonų dolerių dividendų.

Chicago Taupymo Bendrovė stengiasi būti stipri finansškai ir teikti pačius geriausias patarnavimus savo taupymo ir skolini-mo nariams.

Mes bendradarbiaujame su vietinėmis lietuvių organizaci-jomis, noriai prisidedami darbais ir finansais, kad žaletų pa-siekti geresnių gyvenimo sąlygų. Kviečiame visus taupymo ir paskolų reikalais kreiptis į Chicago Taupymo ir Skolinimo Bendrovę išaugusią iki \$84.000.000 turto įstaiga.

CHICAGO SAVINGS BENDROVE kviečia visus lietuvius, ypa-tingai tuos, kurie dar nesate aplankę mūsų 84 milijonų dolerių finansinės įstaigos, vienos įdomiausių visoje Chicagoje.

Atsilankę pamatysite gėlimis išpuoštą pirmą įstaigos aukštą, Lamės Saitinėį — Wishing Well, per kurį surenkama ir išdalinama kas-met įvairioms labdaringsoms įstaigoms apie \$1.200.000. Pamatysite pla-čiai žinomą didelį Chicago Savings Prezidentinį kambarį, kuriame yra vietos 260 asmenų, ir kuris veitui duodamas organizacijų susirinkimams. Susirinkusiems veitui jame teikiama kava. Šis kambarys yra išpuoštą dideliais Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentų paveik-lais ir trumpomis jų gyvenimo žiniomis. Pamatysite įvairių rinkinių

Štai nariams teikiamas mūsų pilnas patarnavimas:

1. Insured Family Savings	8. Sell and redeem U. S. Bonds	order checks. No service charge to members	15. Two large Free Parking Lots
2. College Bonus Savings	9. Safety Deposit Boxes		
3. Christmas Club Savings	10. Free Community Rooms	12. U. S. Postal Stamps Machine Service	17. Free Theatre tickets two Saturdays monthly for your children and mothers
4. Vacation Club Savings	11. Cash checks and pay all family bills with our special money	13. We sell Travelers Checks	18. Christmas party with gifts to College Bonus Members
5. Home Mortgage Loans		14. Save-by-mail Kits	
6. Home Improvement Loans		15. Notary Public Service	
7. All Types of Insurance			

Patogios valandos:

MONDAY	12:00 P.M. — 8:00 P.M.
TUESDAY	9:00 A.M. — 4:00 P.M.
WEDNESDAY	Closed All Day
THURSDAY	9:00 A.M. — 8:00 P.M.
FRIDAY	9:00 A.M. — 8:00 P.M.
SATURDAY	9:00 A.M. — 12:30 P.M.

Žiūrėsite, kai sutalpykite mokslui reikalingus pinigus. Galite pradėti \$2.50, \$5.00, \$10.00 arba net \$25.00 sumomis i mėnesi. Kai padėsite 200 kartų po \$25.00, tai susidarys reikalinga suma. Tokiu būdu bus užtikrintas jaunimui reikalingas mokslas. Vaikams bus lengvesnė ir gražesnė ateitis, o tėvams ramesnė sąžinė. (Šio mokslo taupymo skyriaus nereikia sumaišyti su dabar garsinamą Certificatų taupymo skyrium).

Valdyba, direktoriai ir visi tarnautojai Jūsų lauksime.

JOHN PAKEL Sr., Prezidentas

ALFONSAS NAKAS

Lietuvių Fondas pakeliui į viršukalnę

(Apdorojimai metinio suvažiavimo laukiant)

Kai pažūri ir trumpas, propagandines žinutes spaudoje, tai kartais patiki, kad LF kūrimas čia nepaprastai tempu. Čia tokia ir tokia šeima iš tokio ir tokio miesto per tokį ir tokį įgaliojimą siūnia savo pirmąją šimtą ir žadą jų dar devyntas ateityje. Čia prie vejonio NN karsto prašoma gėlių nenešti, o aukoti LF. Čia vėl, įamžindami prieš dvidešimt metų mirusį savo tėvelį, šeima AA skiria sumą LF naudai. Gražu tokias žinutes skaityti. Tačiau, kai ten minimas sumas imi rašyti ant popierio, kai pradėti dauginti ir dabinti, kai pradėti derinti prie norimų datų, ne viskas jau taip skaisčiai atrodo. Milionas, tai ne keli tūkstančiai. Milioną pasinešime surinkti pirmąjį kartą po ilgo, ilgo laiko. Mes ne žydai nei turtai, nei duosnumų, tad dabartinis tempas milijoną kraudami, turėsime prakaituoti dar keletą metų.

Keletą metų? Bet, palaukite, sekantieji metai sukaktuviniai. Ar gi nesame pažadėję 1968-aisiais ką nors nepaprasto padaryti? Ir tai visose srityse! Argi tai ne pati geriausia proga pastumti ir LF vežimą į viršukalnę, o nuo jos pradėti įsibėgėjusią kelią į pakalnę, į palaimintą slėnį, į MILIONĄ?!

Skaiciai, skaiciai, skaiciai! Žiū, 1962 metais kultūros reikalams Lietuvių Fondas užaugino 1,200 dolerių. 1963 metais — 3,000, 1964-aisiais — 5,500, 1965 — 10,000, o 1966? Rugšėjo mėnesį gautame pranešime spaudai samprotaujama, kad už 1966-ųjų bus išmokėta — išdalinta dvilika — penkiolika tūkstančių. Tą lapą pa-

dedu į šalį ir imu kitą, patį veļiausią, patį paskutiniausią. Čia — LF tarybos spalio 1 dienos posėdžio protokolo nuorašas. Čia aiškiai paskelbtas tarybos nutarimas: 20,000 dolerių paruošti skirstymui. Dvidešimt tūkstančių per vienerius metus, kai dar iki pusės milijono gerokai trūksta! Padvigubinta pernyktė suma ir padvigubinta ketverių pirmųjų metų suma bendrai sudėjus! Per penkerius gyvavimo metus Lietuvių Fondas lietuvių kultūrai bus atidavęs keturias dešimtis tūkstančių!

Tame pačiame protokole paskelbta, kad š. m. spalio 1 dieną LF kapitalas buvo \$380,852.55. Ir kad nuo š. m. pradžios LF padidėjo \$57,339 doleriais naujų įnašų. Ir nurodytas mėnesinis LF augimas — 6-7 tūkstančiai dolerių.

Kazkas pasiskundė ir buvo užprotokuluota, kad šitas dienraštis ne visų LF liečiančių medžiagų talpina, kai anas — visą. Sunku, būnant už kelių šimtų mylių, susigaudyti visose cikagiškose užkulisinėse plonybėse, bet pasakysiu, kaip man iš to viskas atrodo. Kintame dienraštyje matau kuo ne kasdien po žinėlę apie naują LF narį ir gale žinylės — santrumpas "pr.". Ką "pr" reiškia, jau ir kiekvienas Detroito spaudos atstovas bei kiekvienas visuomenininkas žino. Šiame dienraštyje tų "pr" skelbimų beveik nematau. Jokių būdu netikiu, kad juos dienraščio administracija ignoruotų. Greičiausia, tų "pr" ne negauna? Jeigu tikrai taip, tai argi galima dienraštį kaltinti, kad dalį reportažinio pobūdžio medžiagos, neįtalpinamos į "pr" klasę, at-

meta? Ne, vyrai! Tokios "pr" žinylės turi lygiai eiti abiem dienraščiams. Ypač jau liečiančios LF! Kai mūsų vadinamoji dešinė tarp kitko yra apsunkinta visokiomis bažnytinėmis duoklėmis, tai mūsų vadinamoji kairė kartais neturi kam aukoti. Nesupraskite blogai. Aukų prašo, devyntos galybės prašytojų, vienus ir kitus. Aš noriu pasakyti, kad mūsų kairė neturi didelio prašytojo. Prašytojo, savo patrauklumu pralenkiančio visus kitus. Tokiu prašytoju, mano nuomone, kaip tik ir yra Lietuvių Fondas. Į šį dienraštį jis turėtų kreipti ypatingą dėmesį. Čia reikia ir gerų didelių straipsnių, ir paskatinančių skelbimų su "pr". Niekas negali pasakyti, kada kurim tautiečiai bus pataikyta į širdį ir kada kuris, sakysime, dešimtis tūkstančių savo testamente užrašys Lietuvių Fondui.

LF augimui nepaprastai reikšmingi yra ir LF narių šimtinių bei tūkstantinių telkėjai. Mūsų Detroito jų tiesiog negalima prisipašyti, nors lietuvių kartoteka prieš eilę mėnesių yra paruošta. Asmeninis kontaktas su eventualiais LF šimtininkais dažnai būna lemtingas. Ir būsimajame LF narių suvažiavime, vienas svarbiųjų punktų, tebūna šimtinių telkimo savanorių organizavimas. Spaudoje LF reikšmę gerai išaiškina, LF atstovams kiekvieną šeimą asmeniškai pakalbinus, rezultatai tikrai pagerėtų.

Sekant LF pranešimus matosi, kad LF talka tokiose Los Angelėse nėra dar nė užgimusi. Milžiniška lietuvių kolonija JAV Vakaruose, leidžianti tiek daug smogų keliančių dūmų, ugnies iki šiol dar nežiebi. Kąži, kodėl? Argi ten niekas nesupranta LF reikšmės lietuvių ateičiai?

Vystyklusose tebėra ir Niujorkas, ir Naujoji Anglija, Zi-

nau, žinau, LF didele suma parėmė dr. J. Kazickas ir dar gal vienas kitas. Bet kurgi mėsės daktarų, inžinierių, visokių rezortų savininkų, šimtai šiaip pasiturinčių tautiečių? Matomai, nėra kas prie jų prieina, nėra kas įtikina ir kas išprašo.

LF suvažiavimas bus Kultūros Kongreso metu, tad, reikia manyti, ir kultūrininkų bei literatų į LF posėdžius atsilankys. Kąži, kad suvažiavimo metu būtų išdirbtas planas ir propagandinių laišku rašymui. Dabar, atskirų miestų vajininkai, pagal savo sugebėjimus tokius laiškus gamina ir tautiečiams suminkštinti siuntinėja. Dažnai lai-

kai, rašyti, kad ir labai patriotiškų visuomenininkų, yra ir mediniai, ir perligi. Juos skaidydami imi žiovauti ir užsnūsti vidury dienos. Propagandinių laišku bent keletą pavyzdžių turėtų paruošti pirmaeiliai literatai ir pirmaeiliai žurnalistai. Reikėtų neigti konkursą paskelbti už geriausius, suprantamiausius, trumpiausius laiškus būsimam LF nariui.

Labai energingas LF Detroito vajuos k-to vykd. vicepirmininkas Vytautas Kulkus mane paskatino šitam straipsniui. Na, gal ne visai tokiu, kokį čia skaitote. Jis, dalyvavęs LF tarybos posėdyje ir at-

kolo nuorašą, prašė pirmiausia tautiečius skatinti, kad, kas tik priklauso Lietuvių Fondui, kas tik važiuos į Kultūros Kongresą, taigi, bus Čikagoje, LF suvažiavimo metu, būtina

dalyvauti LF suvažiavime. Žinoma, kad reikia dalyvauti visiems, kas tik gali, nes LF turi būti visuotinis jau dabar, kai dar tebėra auginamas, kad ži-

(Nukelta į 5 psl.)

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO INSULACIJOS PROBLEMAS

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stalo lentų ir nemamų medžiagų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SO. HALSTED STREET — TEL.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

highest rates in our history

4 3/4%

per annum, current rate
Paid Quarterly

Earn the highest passbook rate in our history, paid quarterly. Earnings at our current rate of 4 3/4% per annum, compounded quarterly, are equal to an average annual rate of 4.83%. Are you now receiving earnings on your savings four times a year? Your passbook savings account has no time or minimum requirement. You may add any amount at any time.

5 1/4%

6 month certificates.

Savings Certificates are issued in minimum amounts of \$10,000 and larger amounts in \$1000 multiples.

Safety for savings and financial strength are a tradition at Standard Federal Savings.

Passbook Savings in by the 10th of the Month Earn from the 1st.

Assets over \$120,000,000

STANDARD FEDERAL SAVINGS

4192 Archer Avenue • Chicago, Illinois 60632 • Phone VI 7-1141

HOURS:

Monday 9:00 to 8:00 P.M.
Tuesday 9:00 to 4:00 P.M.
Closed Wednesday
Thursday 9:00 to 8:00 P.M.
Friday 9:00 to 4:00 P.M.
Saturday 9:00 A.M. to 12 Noon

HARRY SEIGAN

KVIEČIA VYRUS IR JAUNUOLIUS ATVYKTI IR ĮSITIKINTI KOKS DIDŽIULIS YRA PASIRINKIMAS RŪBŲ RUDENS IR ŽIEMOS SEZONUI, GERIAUSIŲ FIRMŲ IR NAUJAUSIOS MADOS.

BOTANY "500" KOSTIUMAI su 2 por. kelnių \$95.00
BOTANY "500" PALTAI \$97.50
GROSHIRE KOSTIUMAI su 2 porom kelnių \$130.00

Tai yra tik keletas pavyzdžių, kuriuos rasite mūsų krautuvėje. Svarškų (Jackets) toks didelis pasirinkimas, apie kokį jūs negalėjote nei įsivaizduoti. Turite patys atvykti ir įsitikinti, kad čia galite apsirengti nuo galvos iki kojų.

ATVYKĖ
TIKRAI
BŪSITE
PATENKINTI.

KALBAME LIETUVIŠKAI

Mūsų siuvėjai čia pat vietoje jums primieruos ir pritaikins ir nieko už pritaikymą nereikės mokėti.

SEIGAN

VYRŲ IR BERNIUKŲ KRAUTUVĖ

4640 South Ashland Avenue. Tel. YA 7-1272

Atidara vakarais: pirmad., ketvirtad., o kitomis dienomis iki 6-tos valandos vakaro.

Sekmadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. popiet.

Visos berniukų aprangos gaunamos įskaitant stambius (husky)

INVEST IN UNIVEST

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

Nuo spalio 1 dienos mokame

4 3/4%

metinius dividendus investavimo sąskaitoms

Terminuoti santaupų ląskaitai (certificates) neša 5 1/4%.

UNIVERSAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILL.
Phone HYmarket 1-3070

Visos sąskaitos iki \$15,000.00 apdraustos JAV vyriausybės agentūroje.

Universal Investment Share Account

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:	
In Chicago \$16.00 per year, \$8.50 per six months, \$4.50 per 3 months. In other USA localities and Canada \$14 per year, \$7.50 per six months, \$4.00 per three months.	
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose	
metams \$16.00	
pusei metų \$8.50	
trims mėnesiams \$4.50	
vienam mėnesiui \$1.50	
Kitose JAV vietose:	
metams \$14.00	
pusei metų \$7.50	

Užsienio:	
metams \$21.00	
pusei metų \$11.00	
vienam mėnesiui \$2.50	

Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef.: HAYmarket 1-6100.	
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

Paskutinis viešas pasirodymas

Norman Thomas yra plačiai žinomas Amerikos politiniame gyvenime. Per daugelį metų jis vadovavo socialistų partijai. Šešis kartus tos partijos sąrašė kandidata-vo į prezidentus, surinkdamas po kelis šimtus tūkstančių balsų. Beveik per visą savo ligą gyvenimą (jam netrukus sukaks 83 metai amžiaus) jis buvo, taip sakant, opozicijoje. Vadinas, nesutiko nei su respublikonais, kai tie buvo valdžioje, nei su demokratais, kai ty politika būdavo priešiška jo nusistatymui.

Kadangi vis dėlto demokratams kraštą valdant buvo įvykdyta daug reformų tiek krašto ekonomijoje, tiek ir socialinėje srityje, tai Norman Thomas pripažino jiems daug nuopelnų. Viename savo straipsnyje New York Times sekmadienio priede jis išdėstė priežastis, kodėl socialistų judėjimas Amerikoje visiškai susilpnėjo. Viena pačių svarbiausių priežasčių, pasak jo, buvo tos reformos, kurias pravedė demokratų administracijos. Esą, kai buvo praveistos reformos, už kurias socialistai per daugelį metų kovojo, tai neišvengiamai turėjo susilpnėti ir socialistų judėjimas, nes socialistų skelbiami šūkliai nebeteko prasmės.

Kai kuriais atvejais pritardamas valdžios vedamai politikai, Thomas vis dėlto opozicininko vaidmens neišsižadėjo. Linkęs į pacifizmą, jis griežčiausiai smerkia Amerikos įsivėlimą į Vietnamo karą. Amerikos ginkluotųjų jėgų siuntimą į Vietnamą jis laiko nepateisinamu.

Kiekvienas pilietis turi teisę nepritari valdžios politikai ir ją kritikuoti. Tai demokratinės santvarkos privilegija. Tačiau toji privilegija neturi būti piktnaudjojama. Apie nesutikimo teises piktnaudžiavimą Thomas ir kalbėjo savo paskutiniame (taip bent buvo skelbiama) viešame pasirodyme. Tai menamai buvo lyg ir paskutinė "gulbės giesmė", nes sveikata esanti labai pašlijusi.

Tarptautinei studentų grupei New Yorke jis pasakė kalbą apie teisę nesutikti su valdžios politika ir tos teisės piktnaudžiavimą, kuris, pavyzdžiui, pasireiškia vėlavos deginimu ar kitais nepateisinamais veiksmais. Vėlavos yra simbolis krašto, kurį reikia mylėti. Kad simbolis būtų svarus, jį reikia nuplauti, o ne deginti.

New York Times laikraštis, aprašydamas tą paskutinį Thomaso viešą pasirodymą ir jo pasakytą kalbą, pareiškia, jog laimingi buvo tie 109 studentai, kurie atvyko tos kalbos pasiklausyti. Tai buvusi geriausia pamoka, kaip demokratinėje santvarkoje galima nepritari val-

DR. KESTUČIO VALIŪNO PRANEŠIMAS

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Pirmininko, Dr. Kestučio Valiūno pranešimas Lietuvos Valstybės Nepriklausomybės Atstatymo 50-čio Sukakties Konferencijoj, Washingtone, 1967 m. spalio 21 d., tema: Bendradarbiavimas Lietuvos laisvinimo uždaviniams vykdam.

Gerbiamas Pone Pirmininke, Nepriklausomos Lietuvos Respublikos Diplomatines Tarnybos Astovai, Malonūs Konferencijos Dalyviai ir Gerbiami Svečiai!

Normaliomis lietuvių tautos gyvenimo sąlygomis, tautai turint valstybinę nepriklausomybę, Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50-ties metų sukaktis būtų lietuvių tautos džiaugsmo ir tautinių laimėjimų manifestacija. Kita pobūdį įgijęs šis istorinis faktas, kai Lietuvos žemė prieš okupuotą, lietuvių tautos suverenines teises suvaržytą, lietuvių tautinė dvasia ir kūrybinė jėga įkalinta. Tada kinta šio istorinio įvykio pobūdis, ir iškyla lietuvių tautos intereso diktuojami taip pat kiek kitiškai tokios sukakties uždaviniai. Tada atsiranda gyvas reikalas visų pirma sudaryti būtinausias tautos gvybei ir jos kūrybinei pažangai sąlygas, kitais žodžiais tariant, reikia atgauti valstybinę lietuvių tautos nepriklausomybę. Mano supratimu, Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50-ties metų sukakties prasmė ir turėtų būti pirmoje eilėje grindžiama šiuo dabartinio gyvenimo diktuojamu Lietuvos išlaisvinimo principu. Taigi ir dabartiniai mūsų tautos pagrindiniai uždaviniai, kurių mes čia susirinkę svarstyti ir nustatyti, ypač nagrinėjant laisvinimo organizacijų bendradarbiavimą, man atrodo, turėtų būti šie:

1. Sustiprinti lietuvių tautos laisvės kovos ryžtą — ir pavergetoje tėvynėje ir laisvojo pasaulio lietuviuose ir

2. padaryti pačių laisvės kovą paveikesnę. Man savo pranešime kaip tik ir tenka sustoti ties antruoju uždaviniu ir paanalizuoti eilę laisvojo pasaulio lietuvių organizato darbo priemonių, kurios, tinkamai panaudotos, galėtų su efektyvinti mūsų laisvės kovą ir padaryti ją našesnę.

Kaip žinia, Lietuvos laisvinimo kovon — vienas daugiau, kitas mažiau — yra įsijungę beveik visi lietuvių lietuviai ir jų

džiai ir kritikuoti jos darbus, nepažeidžiant kitų žmonių teisių ir pasiliekanč lojaliu savo kraštui.

Es tiesų toji pamoka buvo labai reikšminga, — reikšminga dėl to, kad ją pateikė žmogus, kuris visą savo gyvenimą praleido bekovodamas su ekonominėmis ir socialinėmis krašto negerovėmis ir kurio ilgo amžiaus patyrimas rodo, kad Amerikoje visokios negerovės yra — ir gali būti — pašalinamos be atviro įstatymų pažeidimo.

Lietuvos laisvinimo kelyje, kaip jau minėjau, atsiranda tik dėl mūsų pačių bendradarbiavimo stokos. Todėl mes patys lengvai galėtume ir būtinai turėtume jas pašalinti iš ateities mūsų veiklos.

Šia proga norėčiau nurodyti keletą bendradarbiavimo priemonių, kurias mano manymu minėtus klūtis galėtų pašalinti ar bent sumažinti, mūsų veiklą padarytų paveikesnę ir našesnę.

Bendradarbiavimo būdai galėtų būti tokie:

1. Kas pusmetį, esant reikalui, ir dažniau šaukiamos konferencijos, kuriose dalyvautų Diplomatines Tarnybos nariai ir jau minėtų laisvinimo organizacijų vadovybės (valdybos). Tokios konferencijos suderintų savo ateities darbo planus, nustatytų bendrą veiklos planą ir tikslingai pasiskirstytų atliktiniais darbais. Šis metodas mūsų veikloje nebūtų naujas; jau esame panašių konferencijų turėję praityje, tik jos nebuvo periodinės, bet atsitiktinės, paties gyvenimo išauktos. Antra vertus, po tokių konferencijų ne visada viską ir taip vykdėme, ką ir kaip buvome sutarę.

2. Kas 3 ar 4 mėnesiai keičiami Diplomatines Tarnybos ir minėtų organizacijų vadovybių atstovų pasitarimai. Šiuose pasitarimuose turėtų dalyvauti bent vienas Diplomatines Tarnybos atstovas ir po 2 ar 3 minėtų organizacijų vadovybių atstovus. Šių pasitarimų dalyviai turėtų turėti teisę kalbėti organizacijų vardu ir jas įpareigoti, kitaip tariant, tokių pasitarimų išvados turėtų būti organizacijų vadovybių vykdomos. Tokia institucija peržiūrėtų bendrojo veiklos plano vykdymą, įskaitant pasiūlymus apie kiekvienos organizacijos darbus ir, kai būtų reikalinga, padarytų bendrajame veiklos plane atitinkamus pakeitimus ir papildymus.

3. Diplomatines Tarnybos Sefo ar jo įgalioto diplomatinės tarnybos mario ir minėtų organizacijų pirmininkų pasitarimai įvyksta kas du ar trys mėnesiai. Tokių pasitarimų tikslas būtų galimai gana smulkiai pasiūlymuoti apie visus bendradarbiaujančių organizacijų darbus, vadinas, ir tuos, kurie nebuvo numatyti bendrajame veiklos plane, bet yra atlikti ir dar bus vykdomi, gyvenimo sąlygoms juos netikėtai iškėlus. Be to, tokie pasitarimai labai sustiprintų organizacijų vadovybių pastikėjimą viena kita ir sudarytų daug nuoširdesnį bendrojo darbo klimatą.

4. Ryšinininkų Institucija. Nuo-

latiniam ryšiui tarp organizacijų vadovybių ir Diplomatines Tarnybos ir pastoviam tarpusavio informavimui apie atskirų organizacijų atliktus darbus ir artimosios ateities užmojus būtų tikslinga turėti ryšinininkus. Mūsų bendradarbiavime ši institucija nėra naujas veiksnys. Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto valdybos ir tarybos posėdžiuose dalyvauja Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ryšinininkai, o pastaruju metu ir Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas yra paskyres savo ryšinininką į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybą. Žodžiu, šia linkme pradžia jau yra padaryta, bet, man atrodo, kad šis bendradarbiavimo būdas turėtų būti išplėstas į visų veiksmų vadovybes, sustiprintas ir gal kiek modifikuotas.

Ryšinininkais turėtų pasikeisti visų veiksmų vadovybės. Ryšinininkais turėtų būti ne pripuolami asmens, o organizacijų vadovybių nariai. Tik vadovybių nariai, būdami ryšinininkais kito veiksmo vadovybės posėdžiuose, yra pajėgūs paveikiai vykdyti ryšinininko pareigą, nes jie gerai žino ir jaučia savo vadovybės veiklą, nusistatymus ir politiką. Todėl, taupant ryšinininko kelionės išlaidas, gal ir nebūtų gyvo reikalo ryšinininkui dalyvauti kito veiksmo vadovybės kiekviename eliniame posėdyje, išskiriant tuos atvejus, kai ryšinininkas gyvena netoli vietovės tos organizacijos vadovybės, į kurią jis yra deleguotas. Kitu atveju užtektų ryšinininkavimo tik tuose kito veiksmo vadovybės posėdžiuose, kuriuose būtų svarstomi tik svarbūs reikalai ir ypač klausimai, surišti su ryšinininko organizacijos ar institucijos kompetencija. Suprantama, kad ir Diplomatines Tarnybos ryšinininkų dalyvavimas kitų veiksmų vadovybių svarbesniuose posėdžiuose būtų labai pagėdaujamas.

Kalbant apie įvairius bendradarbiavimo būdus, tenka padaryti vieną pastabą, liečiančią JAV Lietuvių Bendruomenę. Nepaslapstis, kad, turbūt, daugiausia Lietuvos laisvės kovos pajėgų ir resursų randasi šioje šalyje. Tad ir JAV Bendruomenės (gal ir kitų kraštų lietuvių bendruomenių) akivaizdus įsijungimas į minėtų veiksmų bendradarbiavimą yra būtinas. Kol kas man būtų dar sunku nurodyti tokio įsijungimo konkrečius būdus, kol nėra visų sutarti ir priimti pagrindiniai bendradarbiavimo principai.

Nustatę bei sutarę veiksmų bendradarbiavimo būdus ir jų laikydamiesi, mes išvengtume visos eilės negerovių ir mašiaties Lietuvos laisvės kovos veikloje.

Vietoj kelių informacijos organizavimo skirtingų iniciatyvų ir koncepcijų turėtume vieningą savo informacijos politiką, įgalojančią pakelti mūsų informacijos lygį ir paveikumą. Taip pat reikia priėmti prie vienos koncepcijos Pabaltijo valstybių bendradarbiavimo plotmėje, nustatyti vieną pozityvią veiklos politiką, nes keli iniciatyvų esimas, — ypač kai jos nesuderintos, kai ta veikla užsifmančios organizacijos nežino viena, ką daro kita, — dažnai sumenkina veiklos paveikumą.

Dar noriu pridurti kelias savo mintis, specialiai lietuviškajai spaudai, kuri, formuluodama visuomenės pažūrą, nuolnau giliausia, pasiekia beveik kiekvieną laisvąjį lietuvi. Lietuvos laisvinimo byloje lietuviškos spaudos vaidmuo yra nepaprastai reikšmingas, ir bendradarbiavimas tarp veiksmų ir spaudos labai reikalingas. Ne kas kita, bet lietuviškos spaudos vaidmuo laisvojo pasaulio lietuvių visuomenei ir jos reikšmė Lietuvos išlaisvinimo bylai, Gerbiamieji Pona Redaktoriai, įrikiuoja Tamstas ir į šios konferencijos pilnateisių dalyvių gretas. Todėl ir Lietuvos laisvinimo veiksmams ir mūsų spaudai tenka dalytis laisvės kovos sekmių ir nesekmių atsakomybe. Būdami įpareigoti tos pačios atsakomybės, turime siekti bendradarbiavimo būdų, kad vienai kitų darbus paremtume, o ne jiems kenktume, kaip kad kartais praityje atsitikdavo. Manėčiau, kad būtų labai naudinga turėti veiksmams bendrus pasitarimus su redaktoriais. Jei sąlygos leis ir kitų veiksmų vadovybės pritaras, būtų gerai jau šios konferencijos metu tokius pasitarimus pradėti. Jų metu būtų išsiaiškintus nusistatyti vienodą pažūrą į visą eilę Lietuvos laisvės bylą liečiančių klausimų, ir jos laikytis laikraščių skiltyse, ypač vengiant aštrios tarpusavio polemikos, kartais gana kenkmingos Lietuvos kovai.

Jei ši konferencija, jos dalyviai, ryšis subendrinti Lietuvos laisvės kovos žygius, priimdami atinkamus bendradarbiavimo būdus, esu giliai įsitikinęs, mūsų bendra veikla darysis kur kas paveikesnė, našesnė. To tikisi ir laukia iš mūsų pavergta Lietuva.

Tikiu, kitų veiksmų šio klausimo referentai mano mintis vertingai papildys.

Jeigu nori sužinoti naujaušias ir tikriausias žinias, kas dedasi pasaulyje ir okupuotoje Lietuvoje — skaityk dienraštį "Naujienas".

JONAS AUGUSTAITIS PREZIDENTAS A. SMETONA IR JO IŠRINKTŲJŲ VEIKLA

I-ji dalis

"PASKUTINIS POSĖDIS"

Jis buvo labiausiai nemėgstamas asmuo kabinete. Smetona, nevadovaujant Bizauskui jokiai ministerijai, galėjo su juo niekad nesutikti ir nesikalbėti, o Merkys galėjo jį ignoruoti. Ignoruojant pavduotojų, susidaro nepakenciami santykiai. Tokie santykiai smerkami administracijos požiūriu. Merkys ir Smetona buvo įsipykę Bizauskui už traktavimą ir Smetonos politiką bendrai. Bizazuskas, kaip krik. dem. nepakentė Smetonos režimo už krikščioniškų organizacijų likvidavimą, politinių bylų veikėjams sudarymą — Bizausko vienminčiams bei jojo asmeniškims draugams — ir susodinimą jų į kalėjimą.

Birželio 15 d. posėdyje Bizauskas laikė pirmutinį uždavinį atsikratyti Smetonos — Merkio režimo. Jis tuoj pasiūlė artimą krikščioniškas asmenį Raštikį į ministrus pirmininkus ir pritarė Smetonos išvykimui (pritarė ir Audėnas), ir priimti ultimatumą. Pertraukus metu, eidamas pro šalį besikalbančių generolų, jis pareiškė nepasitenkinimą generolais, kad jie nesugebą atsikratyti Smetonos. Pasinaudodamas ultimatumo proga Bizauskas,

pirmon galvon, norėjo atsikratyti Smetonos, kai visi kiti metodai (14 perversmų) to nedavė. Tokia tai vyriausybė buvo Lietuvos krizės metu.

J. Audėno pateisinimo motyvai, kuriuos jisai pateikė savo knygoje, dėl ko jisai siūlė nesipriešinti, yra spėlojimai ir todėl neįtikina jojo siūlymo teisingumu. Atrodo, daug stipresni motyvai Audėnui pasiteisinti būtų buvę nežinojimas tikros padėties, slėpimas vyriausybės akty, slėpimas sovietų karščių pasirodymu, slėpimas ar visiškai neturėjimas slaptųjų žinių, ir paties vado tame posėdyje labai skystas, paviršutiniškas pranešimas, neatvaizduojas tikros padėties.

Suprantama, jei kas neturi sprendžiamu klausimu išsamių patikimų žinių, tai negali padaryti ir teisingų išvadų. Audėnas tokių neturėjo (jis pats apie tai daug kartų savo knygoje nusiskundžia), todėl ir negalėjo atitinkamai padėčiai teisingai siūlyti. Žinoma, tokiais atsitikimais susilaikoma siūlyti, dėl neišjūtų pasakų ir per didelės atsakomybės. Audėno tačiau tas nepaveikė. Tame netvarkingame posėdyje nebuvo susiorientuota, nebuvo balsuota. Čia jau pirmininkaujancio, vado, kalbė. Žinoma, kiekvienas teisinasi taip, kaip jis nori ir kaip jam geriau atrodo. Tačiau Audėnas, jei užot tokio pasiteisinimo būtų to posėdį, o ypatingai jojo aplinkybes, nuodugniau aprašęs, tai būtų buvę daug naudingiau.

Tas posėdis buvo Smetonos režimo 13 metų nevykusio valdymo išdava. Smetona

buvo to nevykusio valdymo didžiausias, pirmutinis kaltininkas. Tame posėdyje pasirodė jojo menkystė pirmininkaujant, ar gumuntuojant ir kaip paskelbto valstybės vado — nesugebėjimas veikti. Dėl privedimo kariuomenės iki negalimybes priešintis, paskutiniame momente išsluntimo ginklą į poligonus, Smetona ne tik neareš-tuoja to kaltininką Vitkauską, jo neatlėdžia, neskiria kito ir neduoda įsakymo priešintis sovietams, bet pabėgęs, jau iš Kybartų, liepia trims pulkams trauktis į Vokietiją ir eventualiai priešintis, kai Vitkauskas, neateista kariuomenės vadas, Smetonai nesipriešinant apėdžia tą posėdį, pareiškdamas, kad jam reikia skubėti į Gudagojų sutikti sovietų kariuomenę, žyguojančią į Lietuvą.

Vyt. Alantas apie Smetoną rašo: "Prezidento valdžia buvo neribota. Užklpus tautą didžiūjai krizei, visų akys natūraliai nukrypo į Tautos vadą, o ne į jo leitenantus"... "Jei metų metais tauta savo vadą garbino (Vieni garbino, kiti ruošė sukilimus), ant rankų nešioje nešiojo, tai atėjus sunkiai valandai turėjo teisės laukti iš jo vadovavimo ne kalbomis, o veiksmu..." "O pagaliau, jei kariuomenė nebuvo pasirušiusi, tai kas už tai buvo atsakingas. Ar Vyriausiasis ginkluotųjų pajėgų viršininkas, ar jo pastatytų kariuomenės vadai?..." Toliau Alantas aiškina, kad didžiausiuose istorijos įvykiuose "atsiranda palankiausia proga išryškėti, vadovaujančioms asmenybėms pilnumoje pasirodyti, ar jie yra iš tikrųjų pašaukti vadai, ar atsisėdę

už vairo tik politinių aplinkybių dėka" (Dirva, 1967. 3. 29). Ar galėtų kas pancingti, kad Smetona atsisėdė už vairo tik politinių aplinkybių dėka, neturėdamas jokių nei vado, nei valstybininko kvalifikacijų?...

Visų ginkluotųjų pajėgų Lietuvai ginči vadovybė

Smetonos išleistas Kariuomenės vadovybės įstatymas (Vyr. Žin. 1934 m. XII.31 d., Nr. 465) skelbia, kad Respublikos Prezidentas yra visų respublikos ginkluotųjų pajėgų vyr. vadas (str. 1). Jis, be kitų pareigų, skelbia ginkluotųjų pajėgų mobilizaciją ir demobilizaciją, įsako Kariuomenės Vadaui pradėti karo veiksmus, kai paskelbiamas Lietuvai karas arba kai priešingos jėgos verčiasi į Lietuvos valstybės teritoriją. Skiria ir atleidžia Kariuomenės viršininkus pulko vadų ir aukštesnių vadų teisėmis (str. 2). Reikia, visi kariuomenės viršininkai pulko vadų ir generolų vietose yra paskirti prezidento.

Prezidentas turi Gynimo Tarybą. G. Taryba yra prezidento organas. Ją sudaro: Respublikos Prezidentas, Ministris Pirmininkas, Krašto Apsaugos, Finansų, Užsienio ir Vidaus reikalų ministrai, Kariuomenės Vadas ir Kariuomenės Tiekimo Viršininkas. Kitų ministrai dalyvauja Valstybės Gynimo Tarybos sudėtyje, kai svarstomi jų valdymo sričių reikalai. Kariuomenės Vadas yra Valstybės Gynimo referentas. (str. 4). G. Taryba svarsto valstybės gynimo reikalus. Šaukia posėdžius

ir jiems pirmininkauja Respublikos Prezidentas arba jo pavedamas ministris pirmininkas.

Is čia matome V. G. Tarybos apimtį, kompetenciją ir uždavinius. Kai į krašto gynimą įtraukiami krašto pajėgumo, vidaus ir užsienio reikalo svarstymai, tai tokiai organizacijai tenka tik pritari. Tačiau kaip buvo iš tikrųjų?!

Smetona (mano cituojos savo pro memorijos pačioje pradžioje rašo, kad jau prie Černiaus vyriausybės (1939. III. 27 — 1939 XI. 21) G. Taryba svarstė klauimą, kas daryti jei ateiti rimtas pavojus Lietuvos laisvei. Taryba visa pasisakė, jog tuomet reiktų visomis priemonėmis, taigi ir ginklu nors ir nebūtų vilktis laimėti. (priešintis J. A.) (pusl. 1)

Prie Merkio (1939. XI. 22. — 1940. VI. 17) Smetona rašo, kad klausimas vėl iškilo G. Taryboje ir Ministrų Taryboje ir sprendžiamas — gera valia niekam neužleisti Lietuvos suverenumo ir ginklu smurtui priešintis. Čia sutinka su E. Galvanausko pareiškimu, kad 1940 m. vasario mėn. G. Taryba nutarė priešintis. Tačiau ne ministrų pirmininkų (kaip rašo Smetona) nei kariuomenės vadų nebuvo pateikta plano, kaip gintis, nebuvo tam paruoštas ir valstybės aparatas nors aš, (Smetona) kaip Respublikos Prezidentas, dažnai juos dėl to akindavau. (Ibid. pusl. 1) ir toliau:

(Bus daugiau)

NUO BALTIJOS IKI MICHIGANO

Gimusios senosio pasaulio gintaro krašte mergaitės gados išvijojos bangomis atidėjo nuo Baltijos krautį naują pasaulį ir, atsidūžusios Michigano krantus, atsiliepė liūdnaisiais.

Tų aidų spalio 28 d. vakare klausėsi artpilinė Marijos aukštesniosios mokyklos salė lietuvių. Dvylika jaunu lietuvių tautinio rešto bei sukirpimo margaspalviuose rūbuose gėdėjo nebegrizlancio už tėvyne galvą paguldžiusio berniuko, gerbė motulę, sveikinė auštančią aušrelę; guodėsi, džiaugėsi ir liūdėjo, visą tai išliedamos lyrinėse lietuvių liaudies dainose.

Neaplenkė jos nė pintuvių vakaro, kada išleisdamos iš savo būrio vieną už mylimo, ar nemylimo bernelio, pynė vainikus (čia jos turėjo jau nupintus) ir jais mosikuodamos, judėdamos be žodžių linkėjo laimingo naujo gyvenimo. Gė su-glaudusios išskeltose rankose vainikus, ratu sukosi ženklindamos nenutrūkstamą draugystę.

Neliko pamirštos nei vaidilutės, jau antroje programos dalyje. Kad ir šių laikų grakštus sukirpimo baltose juose be rankovių, jos vis dėlto priminė anų senovės laikų šventos užties slaugytojas, ypatingai kada pabagiavo sutartinai prie žemės lenkė rožių žiedus: pagarbiniui šios žemės Kūrėjo, pačios žemai jam nusilenkdamos.

Būtu geresnis įspūdis, jei šį svajingą šokį, kurį vadina me Sadute, būtų lydėję ne akordeono garsai ten pat scenoje, bet, kaip ir visą laiką prieš tai nematomų rankų pianino palaidą už scenos.

Naują nematytą ir negirdėtą, nepamirštamą džiaugsmą suteikė svetyš nebuvėlis iš kitos valstybės Kazys Daubaras. Tai, ką jis atliko, galėtume pavadinti stebuklu, jei ne šių djeun ten pat matoma technika. O stebuklas buvo tas: kai jis imdavo groti, užsižebdavavo trispalvę tautinę vėliava, gė jam nustojus, geltona, žalia, raudona spalvos dingdavo. Tai iškalbiai bylojys simbolis — kol gyva lietuvių kurybinė dvasia, tol spindi ir plazda Lietuvos vėliava, kaip kad imdavo plazdėti lyg vėjo papučiamas trijų spauvų liepsnos, kuomet maestro visu pirštų naiklumu virpino savo instrumentą.

Šis kietasprandžio žemaičio vaikaiš, šiame krašte gimęs ir užaugęs, taip pat iš čia gimusių tėvų, Kazys Daubaras, kurio namu kalba matyti nebėra lietuvių, įrodė kietai paveldėta senolio lietuvišką dvasią, kurios skatinamas savo talentais meistriskumu suteikė tautiečiams akordeono garsais relo pasigrožėjimo valandą. Garbė ir padėka jam.

Didi padėka priklauso muzikėi Alice Stephens, suorganizavusiai "Aidūčių" vienetai, lygiai taip pat ir lietuviškos, susibūrusioms Al. Stephens vadovybėje skleistai lietuvišką dainos meną šioje šalyje.

O, Alginienė

SKAUDI PAMOKA GAUČIUI IR CO.

S. m. spalio mėn. 27 d. Illinois valstybės prokuratūra buvo iškvietusi buv. Menininkų Klubo pirmininką Povilą Gaučį ir dr. J. Paukštelį dėl jų turimo svetimo turto — genocido nuotraukų.

Šios nuotraukos 1962 m. užraktu keitimais "perėmus" Čiurlionio galerija ir jos sandėlyje atsidūrė P. Gaučio ir Co. žinioje. Vėliau jos buvo "paskolintos" J. Paukšteliiui. Visi prašymai ir raginimai nuotraukas grąžinti jų savininkui buvo ignoruojami.

Iškvietieji asmenys prokuroro akivaizdoje turėjo skubiai atsispėsti: grąžinti svetimą turtą ar susilaukti prokuratūros keliamos bylos. Tokioje būklėje atsidūrę miniečiai "visuomenės veikėjai" pasizadėjo iki s. m. lapkričio 15 d. nuotraukas grąžinti ten, iš kur jas buvo paėmę — Čiurlionio galerijon. Tuo būdu penkis metus savųjų tarpe trukęs ginčas kitur buvo išspręstas per vieną valandą.

Kiek žinoma, P. Gaučys kaip buv. Menininkų Klubo pirmininkas iki šiol nėra atsiskaitęs su Čiurlionio galerija ir iš kitų dalykų. J. Br.

Joniškėčių klubas

Joniškėčių Labdarybės ir Kultūros Klubo metinis balius vyks lapkričio 4, Vyčių salėje, 2155 W. 47th St. Pradžia 7 val. vakare. Visus narius ir svečius klubas nuoširdžiai kviečia gausiai atsilankyti. Šokiams gros Jurgio Joniko orkestras. Bus šaltų ir karštų gėrimų, visokių skanių valgių, vertingų dovanėlių ir meninė gražių dainelių programėlė. Ją atliks paties klubo dainininkės, pirmininkaujant poniai Jūlytei Sačauskas. Manau, kad jų dainelės visus dalyvius gerai nuteiks. Jos visos savo laikku buvo įvairių chorų dainininkės. Aš joms turiu ir gražių vardų parinkęs. Jeigu būtų priimtas tai vadintųsi: "Joniškėčių Sesutės Dainininkės".

Klubo nariai ir narės prašomi įsidėmėti, kad susirinkimas įvyks antradienį, lapkričio 7, Vengeliūsko salėje, 4500 So. Talman Ave. Prasidės 8 val. vakare. Nepamirškite savo draugus pasikviesti įstojimui į klubą. Po susirinkimo turėsim vaies. O gal vardiniai ar gimtadienių proga smagiai pasisvečiuosime. A. Jusas

HELP WANTED — FEMALE Reikia Darbininkių

PROFESSIONAL NURSES

Interested in taking a leadership role in progressive and comprehensive patient care.

Write or call PERSONNEL DEPT.

ST. LAWRENCE HOSPITAL LANSING, MICHIGAN

or call collect (517) 372-3610

WOMEN

We have openings at our warehouse and general offices for both: skilled and unskilled workers.

Work Monday through Friday 8 A. M. to 4 P. M.

Good starting salary, free Blue Cross and Blue Shield, free life insurance, 20% discount and free coffee at lunch.

PHONE WEEKDAYS MISS MILLER HA 7-3130

LERNER SHOPS 310 W. POLK ST.

REIKALINGOS DARBININKES Continental restoranui, 3131 So. Halsted Street. Tel. 342-9559.

DESK CLERK

Mature Woman for small Downtown Hotel. Experience desirable. Steady work. Good starting salary.

Call Mr. GIBBON WE 9-2734. Aft. 7 P. M.

PATIKIMA MOTERIS

Bendrai namų ruošai — prižiūrėti vaikus. 3 mokyklinio amžiaus — vienas 3 metų. Atlyginimas pagal susitarimą. Privatus kambarys. Geri namai tinkamam asmeniui Evanstone. GR 5-6367

Turi mokėti kiek angliskai.

HOUSEKEEPER

Assist mother with two small children. General housekeeping, live in, own room, bath & T. V. North Suburban home. Regular days off, other help employed, current wages, recent local references. Call for interview 433-1887.

SECRETARY

Clerical work in Blood Bank. No experience necessary. Many benefits. Good salary.

Call B. ROOT BR 8-2411

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

MOTOROLA NEEDS JANITORS

FOR LIGHT WORK IN PRODUCTION AREA.

This is a good opportunity for men. We offer many company benefits including profit sharing.

APPLY

MOTOROLA

4537 W. AUGUSTA BLVD.

OR

9401 W. GRAND AVE.

FRANKLIN PARK

EMPLOYMENT OFFICE OPEN 9 A. M. TO 4 P. M.

An Equal Opportunity Employer

FOREMEN

Our company is continuing to expand and is seeking qualified foremen. Experience in heavy industry is necessary and freight car experience would be helpful.

Excellent salary and fringe benefits.

Contact Mr. T. B. EWERS on Mon.-Fri.,

from 9 A. M. to 4 P. M. at:

568-4050 or 388-4552

U. S. RAILWAY EQUIPMENT

13500 S. Mozart Street

Blue Island, Illinois

An Equal Opportunity Employer

GENERAL KITCHEN WORK

We need a steady, reliable person to work in the hospital kitchen. No experience necessary.

Apply Mr. L. ZEMBRUSKI 383-6200

WEST SUBURBAN HOSPITAL

518 N. AUSTIN BLVD., OAK PARK

RENTING IN GENERAL Nuomos

ISNUOMOJAMAS 3 KAMBARIU naujai išdekoruotas svarus butas, vonia, garo šiluma. 3808 So. Union Ave. Tel. 927-8660.

EVERGREEN PARK išnuojamas didelis kambarys. Skambinti 636-5034

ypač gausiai Marginiuose apsirūpina bilietais.

— Am. Liet. Montessori d-jos tėvų susirinkimas įvyks ketvirtadienį, lapkričio 2 d., 8 v. v. Vaikų Nameliuose, 2743 W. 69th St. Namelių vedėja J. Juknevičienė pristatys Nameliuose naudojamą medžiagą, paaištrudama Nameliuose filmuota filmu.

DLK Birutės dr. valdyba lapkričio 4 d. 8 val. vak. Jaunimo Centre rengia tradicinį koncertą - balių, į kurį maloniai kviečia visas birutininkes, ramovėnus, visą lietuviškąją visuomenę ir jaunimą. Iškilioji solistė Prudencija Bičkienė, prof. Vladas Jakubėnas ir studentė Mirga Pakalniškytė išpildys koncertinę programą. Dail. V. Vaitekūno ir dail. J. Paukštienės paveiksai bei kitos dovanos, birutininkių gaminti valgių patiekalai maloniai nu-teikis svečiams. Auka 3 dol. Studentai auksija pusę to. (Pr).

Dailininkė E. Urbaitytė šį penktadienį, atskrenda iš New Yorko dalyvauti savo tapybos parodos atidaryme, kuris įvyks šį šeštadienį 7 val. vak. Čiurlionio galerijoje. (Pr).

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

MOTOROLA NEEDS JANITORS

FOR LIGHT WORK IN PRODUCTION AREA.

This is a good opportunity for men. We offer many company benefits including profit sharing.

APPLY

MOTOROLA

4537 W. AUGUSTA BLVD.

OR

9401 W. GRAND AVE.

FRANKLIN PARK

EMPLOYMENT OFFICE OPEN 9 A. M. TO 4 P. M.

An Equal Opportunity Employer

FOREMEN

Our company is continuing to expand and is seeking qualified foremen. Experience in heavy industry is necessary and freight car experience would be helpful.

Excellent salary and fringe benefits.

Contact Mr. T. B. EWERS on Mon.-Fri.,

from 9 A. M. to 4 P. M. at:

568-4050 or 388-4552

U. S. RAILWAY EQUIPMENT

13500 S. Mozart Street

Blue Island, Illinois

An Equal Opportunity Employer

MASINŲ OPERATORIAI

PRESU STABDYTOJAI dirbti iš spaudinių, nustatyti ir operuoti.

DARBAŠ FABRIKE pakuoti, pakrauti ir perkelti inventorių prekes.

Nuolatinis darbas. Atlyginimo pakėlimai priklausys nuo gabumų ir patyrimo. Turi kalbėti ir suprasti kiek angliskai. Apmokamos atostogos, šventės ir apdrauda. Kreiptis asmeniškai į

REFRIGERATION APPLIANCES

923 W. LAKE ST. Chicago, Illinois

MAINTENANCE MAN SECOND SHIFT.

Good working conditions, many benefits. Contact Mr. DALE WEST SUBURBAN YMCA La Grange area between 9 A. M. — 3 P. M. Phone 352-7600

DRIVER

MATURE MAN FOR RETAIL FLORIST. Must know North side area. Steady work. Good starting salary. Days. No Sundays.

RA 6-3700

SHIPPING CLERK

Experienced in U. P. S. and Parcel Post. Good working conditions. Free hospitalization and insurance.

Call for appointment 944-5051

MECHANICALLY MINDED

Here is a real opportunity for an aggressive individual for general shop work in a small but rapidly growing company in Wheeling. Work with us in developing machinery for the textile industry. Start immediately. Company paid insurance. 537-8730

FLOOR MAN

Shipping room help-Janitor. 3d shift. Call 439-6060. 2000 ARTHUR AVE.

ELK GROVE VILLAGE Tel. 439-6060

EXPANSION JOB OPEN

Journeyman, Letter Pressman, Vertical Heidelberg & Kluge. Experience desirable. Warehouseman — Packer. Excellent fringe benefits. New modern building. Contact Mr. FENENOZ AVERY LABEL CO. 757 No. LARCH Elmhurst 279-2424

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Zemė — Pardavimui

PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI. BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI.

DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIS DRAUDIMO REIKALAIS

BELL—REALTY

J. BACEVICIUS

6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNIŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS • NOTARIATAS

• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMMIGRACIJOS POPIERIAI

• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX.

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

LAIKAS PIRKTI DABAR

2 BUTŲ, apie 12 metų mūras. Radiant šildymas. Ceramic vonios, garažas. Arti mišų. \$36,000.

LUKSUS 6 metų, 2 aukštų mūras. Arti \$6,500 pajamų. Įmūrytos virtuvės, brangūs karpetai. 2 auto mūro garažas. Prie parko. \$56,900.

6 KAMBARIŲ puošnus mūras su veranda, karpetais, 1½ vonios, mūro garažų ir daug kitų priedų. \$28,000.

1½ AUKSTO MŪRINIS, 2 butai, naujas garo šildymas, garažas, Marquette Parke. \$22,000.

2 AUKŠTŲ MŪRAS ant kampo, 2 butai ir bižnis. Platus skydas, garažas, Marquette Parke. \$22,000.

MŪRINIS, 7 kambariai, 2½ ceramic vonios, įrengtas beisbolas, insuliuotas stogas. Moderni virtuvė, naujas garažas. Arti ofiso. \$23,300.

OCTAGON — gelsvas, 2 po 6, mūras, naujas garo šildymas, kabinetų virtuvės, naujos vonios. Marquette Parke. \$34,500.

7 KAMBARIŲ REZIDENCIJA. Apie 80 ir California. Modernūs įrenginiai. Karpetai. Oro vėsinimas. Garažas. \$26,600.

5 KAMBARIŲ "GEORGIAN". 45 pėdų lotas. Garažas. Marquette Parke. \$16,850.

10 BUTŲ MŪRAS. Apie \$13,000 pajamų. 60 pėdų lotas. Marquette Parke. Įmokėti apie \$26,000.

ATVYKITE — VISI LAUKIAM! Valdis Real Estate

2458 W. 69th St. Tel. RE 7-7200

PERKAME, PARDUODAME, MAINOME įvairus dydžio namus visur. Parūpiname paskola, visokeriopą apdraudą, veikia notariatats.

NORVILA REAL ESTATE AND BUILDERS

2658 WEST 59th STREET PProspect 8-5454

2 PO 4. MEDINIS. 2 auto garažas. Brighton Parke. Svarus nebrangus. Įpėdiniai nori greitai parduoti.

7 ERDVŲ KAMBARIŲ. Mūrinis. Naujai dekoruotas. Gražioje ramioje apylinkėje, prie 67-tos ir Homan.

ŠIMAITIS REALTY

2737 WEST 43rd STREET CL 4-2390

BUILDERS AND CONTRACTORS Namų Statyba ir Remontas

NUTEKEJIMO VAMZDŽIAI IR RINOS

Patyrusių specialistų nauji ir taisymo darbai. Įvairūs stogai ir kaminaai. Dažymas iš lauko pusės.

A. ABALL ROOFING Įkurta prieš 50 metų

Skambinkit LA 1 - 6047 arba RO 2 - 8778

Pilnai apdrausta, darbas garantuotas. Įkainavimas veltui, kreipkitės bet kada.

HEATING CONTRACTOR

Įrengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Įrengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai.

Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiečiuose.

Domas Žukauskas HEATING & SHEET METAL

4444 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7 - 3447

A. ABALL ROOFING Įkurta prieš 50 metų

VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus įdedame. KAMINUS ĮSVALOME ir pataisome. Nudžioms namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas. Skambinkit LA 1 - 6047 arba RO 2 - 8778

Įkainavimas veltui, kreipkitės bet kada.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITUS KRASTUS P. NEDZINSKAS, 4065 Archer, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

help your HEART FUND help your HEART

Jaunučio Puodžiūno Baletu Studijos vakaras įvyks Jaunimo Centre, šį sekmadienį, lapkričio mėn. 5 d. 3:00 val. popiet.

Kas tik turi gerą skonį, Viską perka pas Lieponį! LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI FURNITURE CENTER, INC. Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice COSMOS PARCELS EXPRESS CORP. MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE